

Under saadanne Omstændigheder synes jeg, den ærede Ordfører for Venstre kunde have føjet til, at i hvert Fald saa længe der er Bolignød, kan der ikke være Tale om, at ophæve Huslejeloven, som jo udgør det første Afsnit i det foreliggende Lovforslag. Jeg tror derfor, denne Udtalelse var noget forhastet, og jeg kan godt give Socialdemokratiets og de Radikales Ordførere Ret i, at netop det, at man slaar alt for stærkt paa Afvikling, vil kunne gøre en hel Del af Huslejelovens Paragraffer virkningsløse.

I denne Forbindelse nævnte den ærede Ordfører, at Regeringen ikke havde fundet Anledning til at medtage en Del af de Forslag, som Boligkommissionen har udarbejdet. Jeg beklager i høj Grad, at man ikke har taget i hvert Fald et af dem med, og det skal jeg senere gøre et Par Bemærkninger om. Først vil jeg gerne sige, at jeg slutter mig til Venstres ærede Ordfører, naar han mener, at Forslaget om Byplaner snarest muligt bør fremsættes som Lovforslag. Jeg anser det ikke for helt udelukket, at man i Udvalget vil kunne overbevise Ministeren om, at det bør fremkomme allerede i denne Samling, maaske endog i Tilslutning til det foreliggende Lovforslag. Dernæst er der Forslagene om Boligtilsyn, om Boliganvisning og om Forhold vedrørende Parcelsalg. Disse tre Forslag er i allerhøjeste Grad paa krævede, og jeg skulde tro, at de Konserveratives Ordfører, som havde stærk Interesse for Parcelforeningerne, i alt Fald vil støtte os i Bestræbelserne for at faa Forholdene vedrørende Parcelsalg ordnet; thi der foregaar paa dette Omraade i Øjeblikket en Spekulation, som er mere brutal og hensynsløs end det meste andet paa Byggeriets Omraade.

Men det, jeg særlig vil beklage, at Ministeriet ikke har taget med, er Forslaget om et Prøveinstitut. Det er et ganske lille Spørgsmaal, men lige saa lille det er, lige saa stor Nødvendighed er der i Øjeblikket for det, i Særdeleshed efter den Udstilling af „Billigt Byggesæt“, der har været. Det fremgaar af Boligkommissionens Betænkning, at man i vore Nabolande, Norge og Sverige, allerede længe har beskæftiget sig med Prøveinstitutter for Husbyggeri. Vi har paa mangfoldige andre Omraader, særlig indenfor Landbruget, Prøveinstitutioner og Forsøgsanstalter, som koster Staten mange Penge; men det har vist sig, at disse Penge er givne ganske overordentlig godt ud; der er her Tale om en Udvikling, som bør støttes. Hvorfor skulde man saa ikke, naar det drejer sig om Menneskenes Boliger — i Særdeleshed naar man ved, at der drives

Spekulation med dem, ikke mindst med de daarlige Boliger —, oprette noget saa naturligt, som et Prøveinstitut er, tilmed da et saadant, saaledes som man har henstillet indenfor Boligkommissionen, kan knyttes til bestaaende Statsvirksomheder eller i hvert Fald Virksomheder, som nyder Statsstøtte, nemlig Polyteknisk Lærestanstalt og Statsprøveanstalten? Man kunde uden at oprette nogen egentlig ny Institution skaffe sig en saadan almennyttig Anstalt, som et Prøveinstitut vilde være, ved en Tilknytning til de nævnte allerede bestaaende Institutioner, saaledes at man benyttede disses Ledere og de tekniske Kræfter, som staar til deres Raadighed paa en Maade, som i høj Grad vilde være samfundsmæssig. Dette Prøveinstitut skulde særlig beskæftige sig med tre Ting, Byggeøkonomi, Varmeøkonomi og Byggeteknik, Opgaver, hvis Løsning er i højeste Grad nødvendig baade samfundsmæssigt og nationaløkonomisk set. Paa hele vort Boligbyggeris Omraade er vi i Øjeblikket ude i et Vildnis med grænseløse Spekulationer af næsten enhver Art.

Jeg sagde før, at efter Udstillingen „Billigt Byggesæt“ var der særlig Anledning til at oprette et Prøveinstitut, og jeg skal forklare dette nærmere. Denne Udstilling, som af alle sagkyndige nærmest betragtedes som en ren Skandale, var efter min Formening næsten en hel Dyrehavsbakke. For det første var det i alt væsentligt Entreprenører, som udstillede, og det, hele Udstillingen gik ud paa, var at erstatte Mursten; der kom næsten intet andet frem af Erstatningsmidler end netop Erstatninger for Mursten. Men Mursten, som vi jo selv fremstiller, er, paastaar jeg, i dette Land det bedste Byggemateriale, vi har; det har bestaaet sin Prøve gennem Aarhundreder. Hvis der var noget, som var bedre, skulde jeg ikke have noget imod det; men det er der ikke, tværtimod, alle sagkyndige var enige om, at det, der fandtes paa Udstillingen, var langt daarligere. Udstillingen var arrangeret paa en i høj Grad utiltalende Maade. Den var, som sagt, en hel Dyrehavsbakke, der manglede kun Tudehornene. Da jeg kom derind, stod der en Mand og raabte: Hallo, Hallo, det er her, der bygges et Hus paa 5 Dage for 5 000 Kr.! Kontrakterne laa der lige til at underskrive med det samme, men naar man saa nærmere efter, viste det sig, at det hele var — ja, jeg vil ikke bruge det Ord, der egentlig passer bedst, men det var af en saadan Art, at det offentlige burde skride ind. Naa, det kan man maaske ikke derfor en saadan Udstilling. Den blev overordentlig meget omtalt af Pressen —